

Nr 364

Av herr **Andersson** i Brämhult, m. fl., *angående utredning av den enskilda väghållningens problem.*

I de likalydande motionerna I: 278 och II: 385 till 1955 års riksdag hemställdes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära viss utredning av den enskilda väghållningens problem.

I motionen framhölls bl. a., att de enskilda vägarna är av fundamental betydelse icke blott för dem som är bosatta på landsbygden utan även för dem som tillbringar fritiden där. Trots att det enskilda vägnätet erhållit allt större bidrag under de senare åren, har den enskilda väghållningen för de människor, som har att bära kostnaden för densamma, inneburit kännbara ekonomiska uppoffringar. På senare år har det starkt ökade antalet fordon och den under snabb utveckling varande lastbilstrafiken ställt sådana krav på de enskilda väghållarna, att dessas ekonomiska resurser icke längre förslår till de alltmer omfattande förbättrings- och nybyggnadsarbeten, som till följd av denna utveckling är erforderliga.

Detta förhållande, framhölls det i motionerna, synes framför allt vara för handen inom de områden på landet, inom vilka tätare bebyggelse uppkommit. De inom dessa områden arbetande vägsammanslutningarna, de så kallade vägföreningarna, har därför vid ombesörjandet och bekostandet av sin väghållning att brottas med sådana ekonomiska och tekniska problem att åtgärder syftande till ökad hjälp åt desamma synes vara av betydande vikt.

I motionerna underströks i fortsättningen, att dessa vägföreningar i regel saknar erforderlig teknisk personal för organisations- och projekteringsarbeten, vilket är en källa till oro vid planeringen för det framtida väghållningsarbetet. Materielanskaffningen har ställt sig dyrbar. Vägförvaltningarna har haft svårt att ställa till föreningarnas förfogande del av vägförvaltningens tekniska resurser, som för tillfället icke varit utnyttjad. Grus har icke fått inköpas från vägförvaltningarnas krossverk o. s. v. För att lösa dessa problem syntes det motionärerna nödvändigt att ett ökat samarbete komme till stånd mellan vägförvaltningarna och vägföreningarna. Vägföreningarna borde beredas tillfälle att utnyttja den del av den redan befintliga tekniska materielen, som för varje tillfälle kan undvaras av vägförvaltningarna. Vid planeringen av krossverk och andra anläggningar för framställning av krossverk borde vägförvaltningarna beakta att kapaciteten hos dessa verk bleve sådan att vägföreningarna där kunde få sitt behov av beläggingsmateriel fyllt genom inköp. Även borde samarbete mellan de berörda parterna etableras för rådgivning i vägtekniska frågor.

Yttrande över motionerna hade avgetts av bl. a. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som redogjorde för en rad åtgärder av positiv art som vidtagits inom styrelsen. Verkningarna av de tillkomna möjligheterna att bevilja statsbidrag till anskaffning av vissa större redskap såsom vägsladdar och snöplogar liksom statlig lånegaranti för inköp av krossverk och väghyvlar borde avvaktas, innan några nya åtgärder vidtages. Styrelsen hade också för avsikt att i någon mån förstärka personalen vid ett par vägförvaltningar för utbyggnad av organisationen för enskild väghållning. Till sist anförde styrelsen:

De i motionerna påtalade spörsmålen har angivits framför allt vara aktuella inom områden med tätare bebyggelse, där vanligen föreningar, bildade enligt tredje kapitlet, enskilda väglagen, s. k. vägföreningar, ombesörja väghållningen. Däremot har vägsamfälligheterna utanför tätbebyggelsen icke berörts i sammanhanget. Ehuru de problem, som berörts i motionerna, väl kunna vara kännbara för vägföreningarna, anser styrelsen dem dock ofta vara mer svärbemästrade för flertalet vägsamfälligheter.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ansåg att den i motionerna föreslagna utredningen tills vidare borde anstå.

I sitt utlåtande anförde statsutskottet (utl. nr 185/1955) bl. a. att de i motionerna berörda förhållandena i huvudsak avsåge den verksamhet som bedrivs av de s. k. vägföreningarna. Enligt utskottets mening kan det emellertid inte med fog göras gällande, att de spörsmål inom den enskilda väghållningen, som ännu icke fått någon tillfredsställande lösning, skulle vara koncentrerade till just nämnda verksamhetsområde. En utredning i överensstämmelse med motionärernas syfte måste därför bli av starkt begränsad räckvidd och icke träffa problemets kärna. Utskottet anförde vidare att vissa hithörande spörsmål varit föremål för utredning i flera olika sammanhang under senare år, och att ytterligare erfarenheter av vidtagna åtgärder beträffande statligt stöd åt de enskilda väghållarna för anskaffning av maskiner och redskap borde vinnas, innan ytterligare åtgärder vidtas. Ytterligare ett skäl för uppskov med den begärda utredningen vore den pågående inventeringen inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen av vägförvaltningarnas möjligheter att öka sina tjänster åt enskilda väghållare. Utskottets utlåtande utmynnade i en hemställan, att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, vilket också blev riksdagens beslut.

Då det vill synas som om såväl väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i sitt yttrande över motionerna liksom också statsutskottet i sitt utlåtande velat fästa en avgörande vikt vid det förhållandet att den i motionerna begärda utredningen endast skulle omfatta de s. k. vägföreningarna, under det att vägsamfälligheterna skulle ställas utanför, har vi ansett det försvarbart att redan nu återkomma med vårt krav om utredning av frågeställningen, därvid även vägsamfälligheternas problem, som i allt torde vara identiska med vägföreningarnas, bör medtagas i utredningen.

Vad angår behovet av denna utredning torde det icke vara påkallat att tillägga mycket utöver det ovan anförda. Den enskilda väghållningen är så betungande för intressenterna att varje möjlighet att underlätta den bör tillvaratas. De av statsmakterna vidtagna åtgärderna har avlyftat en betydande del av bördan, men ännu återstår mycket, innan en rättvis fördelning av vägbördan kan sägas vara uppnådd. Endast en utredning av hela problemställningen torde vara ägnad att till fullo kartlägga de möjligheter som finns att hjälpa de enskilda väghållarna.

Med anledning av det sålunda anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning av den enskilda väghållningens problem på sätt i motionen angivits.

Stockholm den 26 januari 1956

Torsten Andersson
i Brämhult

Per Persson
Norrby

Gunnar Larsson
i Luttra

Nr 365

Av herrar *Larsson* i Hedenäset och *Jönsson* i Rosshol, *angående ändrade regler om intagning av enskilda vägar till allmänt underhåll.*

(Lika lydande med motion nr 204 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1956

Harald Larsson
i Hedenäset

Nils Jönsson
i Rosshol